

Етичен кодекс на Академично издателство УНСС

Настоящият Етичен кодекс се приема въз основа на Правилника за устройството и дейността на поделение „Академично издателство УНСС“, гл. III, чл. 7.

I. Преамбюл

Етичният кодекс на „Академичното издателство – УНСС“ се води от основните етични стандарти за преподаватели, изследователи, докторанти, студенти, служители на университета, както и външни автори, залегнали в Етичния кодекс на Университета за национално и световно стопанство (УНСС), правилата и нормите, приети от Издателския съвет и най-добрите национални и международни практики за издателската дейност и за публикуването на научна и образователна литература по света.

Документът има за цел да утвърждава високи професионални стандарти и качество на академичната издателска дейност, да гарантира прозрачността и социалната отговорност в дейността на издателството в подкрепа на изследователската работа и учебния процес в УНСС и да допринесе за положителната репутация на Университета в страната и чужбина. Той защитава интересите на академичния състав, кариерното израстване, успешното научно творчество и благосъстоянието на авторите в продължение на най-добрите традиции на Университета.

Етичният кодекс утвърждава принципите на добросъвестност, академична честност, отговорност и професионализъм в дейността на академичното издателство. Тя е задължителна за всички участници в издателския процес – автори, рецензенти, членовете на катедрените съвети, редактори, коректори и служители на издателството.

Етичният кодекс е приложим при издаването на учебници, учебни помагала, монографии и научни сборници, включени в издателския план на УНСС. Университетските списания прилагат своите редакционни политики, правила и публикационна етика в съответствие с националните и вътрешно-университетски нормативни изисквания.

Документът отразява динамиката в издателската и публикационната дейност съобразно най-добрите национални и международни практики и етичните стандарти.

II. Общи правила

1. Етичният кодекс обхваща издаването на всички печатни произведения, предоставяни на „Академично издателство УНСС“, като за периодичните издания се спазват съответно техните собствени правила.

III. Етика на авторството

1. Добросъвестност и оригиналност

1. Авторите носят отговорност за оригиналността на своите трудове.
2. Всеки ръкопис следва да бъде резултат от собствена научна, изследователска или творческа дейност.
3. Не се допуска публикуването на текстове, в които има недобросъвестно използване на чуждо научно творчество, повтаряне на фрагменти от собствени произведения, без те да се цитират надлежно и посочване на източници, които не са реално ползвани.
4. Проверката за плагиатство е задължителна и се осъществява чрез лицензиран софтуер за установяване на плагиатство, осигурен от УНСС.

2. Конфликт на интереси

1. Авторите и рецензентите са длъжни да декларират наличието или липсата на конфликт на интереси, произтичащ от лични, финансови, професионални или други обстоятелства, които биха могли пряко или косвено да повлияят върху обективността, безпристрастността и целостта на научната работа.
2. Издателският съвет и Академичното издателство вземат решение относно публикуването на произведението въз основа и на декларираното наличие или липса на конфликт на интереси.

3. Съавторство

1. Само лица с реален принос към изследването и съдържанието на публикацията могат да бъдат включени като съавтори.

4. Дублиране и многократна публикация

1. Не се допуска едновременно подаване на произведение с еднакво съдържание към повече от едно издание или издателства.
2. Повторна публикация на съдържание е допустима само след ясна обосновка и одобрение от издателството. Допускат се повторни издания, допечатване на допълнителен, издания с изменения или допълнения на вече издадени произведения.

IV. Рецензиране

1. Обективност

1. Рецензирането следва да бъде безпристрастно, конструктивно и да използва уважителен език. Рецензирането включва и анонимно рецензиране, когато това се изисква от процедурата или от международните индексирани платформи.

2. Не се допуска дискриминация по пол, възраст, етническа принадлежност, националност или научно направление.
3. Поне един от извършващите анонимно (peer review) рецензиране трябва да бъде външен за УНСС.

2. Поверителност

1. Всички произведения, предоставени за издаване, трябва да имат поне две рецензии от вътрешен и външен рецензент. В случаите, когато става въпрос за анонимно (peer review) рецензиране процесът се осъществява при пълна поверителност, като се гарантира запазването на тайната относно авторството и съдържанието на материалите.
2. В процеса на приемане, преглед, рецензиране и решение относно публикуването на подадено произведение се спазват правилата за защита и съхранение на лични данни.

3. Конфликт на интереси

1. Рецензентите са длъжни да декларират за липсата или наличието на конфликт лични, финансови, професионални или други интереси, които могат да повлияят на обективността, безпристрастността или целостта на научната работа.
2. Рецензентите са длъжни да декларират обстоятелства за конфликт на интереси и да откажат да правят рецензия в случай на наличие на такива.
3. Академичното издателство взема решение за публикуването на произведението при декларирането на конфликт на интереси.

V. Етика на редактирането

1. Независимост

1. Редакторите вземат решения, основани на научната, съответно на образователната стойност на материалите, без външен натиск.
2. Редакторите са длъжни да декларират за липсата или наличието на конфликт на лични, финансови, професионални или други интереси, които могат да повлияят на обективността, безпристрастността в цялостната им дейност като редактори.
3. Редакторите носят отговорност за качеството на публикуваните произведения.

2. Равнопоставеност

1. Всички материали се разглеждат при равни условия, независимо от авторството и институционалната принадлежност.

3. Публичност и прозрачност

1. Академичното издателство оповестява на страницата си информация относно критериите за прием, процеса на рецензиране и сроковете.

VI. Права и задължения на издателството

1. Гарантиране на процеса

1. „Академично издателство УНСС“ гарантира прилагането на етичните принципи при всички публикации и осигурява съответствие с изискванията в академичното публикуване.

2. Действия при нарушения

1. При установено плагиатство, фалшифициране на данни или друго тежко нарушение, ръкописът се отхвърля, а в случай на вече публикуван материал – се издава официално опровержение или се изтегля публикацията.

3. Архивиране и устойчивост

1. Издателството осигурява достъпност и устойчиво съхранение на всички издания чрез дигитални и печатни архиви.

VII. Използване на изкуствен интелект

1. Използването на изкуствен интелект в научноизследователската работа и създаването на учебни и научни произведения следва да бъде декларирано и обяснено в публикацията – степен на използване, вида на използвания софтуер, програми и методология.
2. Изкуственият интелект и големите езикови модели не могат да бъдат посочвани като автори на каквато и да е част или цяло произведение, тъй като не могат да бъдат отговорни за съдържанието му.
3. Авторите носят отговорност за точността и оригиналността на своите произведения, включително и в случаите на използване на изкуствен интелект.
4. Използването на изкуствен интелект не може да нарушава изискванията на университета, свързани с политиката и проверката за оригиналност. Научноизследователската работа и академичните издания са единствено на автори и следва да не представят чужди идеи, данни, текстове или други материали без надлежно прозрачно цитиране на източниците.

VIII. Права на читателя

1. Читателят има право на достъп до точна, пълна и етично представена научна информация.
2. В случай на открити неточности, грешки или нарушения в публикувани материали, читателите имат право да уведомят редакционната колегия.

IX. Приложимост и преглед

1. Настоящият кодекс е задължителен за всички участници в издателския процес.
2. Той се преглежда периодично и се актуализира при нужда от Издателския съвет.
3. Настоящият Етичен кодекс е приет с решение на Издателския съвет от 22 февруари 2026 година.